

Integrale dienstverlening in het Werkplein Regio Helmond

Beslisdocument voor de realisatie van de samenwerking op het
beleidsterrein Werk & Inkomen tussen de gemeenten Laarbeek,
Geldrop-Mierlo en Helmond

Inhoudsopgave

SAMENVATTING EN BESLISPUNTEN	3
1 ACHTERGROND EN AANLEIDING	5
<i>Regionale samenwerking in onderzoek</i>	5
<i>Keuzes rond de vorm van de samenwerking zijn gemaakt</i>	5
<i>Consequenties voor betrokken gemeenten in beeld gebracht</i>	5
<i>Beslismoment is nu aan de orde</i>	5
<i>Inhoud rapportage</i>	6
2 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN GEVEN RICHTING EN KADERS AAN	7
2.1 SAMEN VOOR DE KLANT: BESTUURSAKkoord, LWI's EN WERKGEVERSBERADERING	7
2.2 GEMEENTE HEEFT ANTWOORD: GEMEENTE WORDT DÉ TOEGANG TOT DE OVERHEID	8
2.3 NATIONAAL URGENTIE PROGRAMMA: OPMAAT VOOR E-DIENSTVERLENING	8
2.4 REGIONALE SAMENWERKING VERSTERKT DE SAMENHANG	8
2.5 REGIONALE SAMENWERKING IS NIET NIEUW: LANDELIJKE ERVARINGEN	9
3 KEUZES REGIONALE SAMENWERKING KUNNEN WORDEN GEMAAKT	10
3.1 INHOUDELIJK SAMENWERKING: DIENSTVERLENINGSCONCEPT WERKPLEIN CENTRAAL	10
3.2 WIJZE VAN SAMENWERKING: CONTRACTDIENSTVERLENING ALS BASIS	11
3.3 DE PRODUCTEN VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND: EEN OVERZICHT	12
3.4 BESTUURLIJKE RANDVOORWAARDEN ZIJN EEN GEGEVEN	13
4 UITVOERINGSASPECTEN SAMENWERKING ZIJN IN BEELD GEBRACHT	15
4.1 HET PROCES VOOR DE KLANT: WERKPLEIN HELMOND IS DE CENTRALE LOCATIE	15
4.2 DE PRIJSSTELLING VAN DE SAMENWERKING	15
4.3 AANDACHTSPUNTEN BEDRIJFSVOERING KUNNEN WORDEN GEREGLD	16
4.4 KOSTEN INDIVIDUELE GEMEENTEN: INTEGRATIE- EN DESINTEGRATIEKOSTEN	16
4.5 SAMENWERKEN MEER DAN GELD ALLEEN	17
5 SAMENVATTING AFWEGINGEN ROND SAMENWERKING	18
6 DE DAADWERKELIJKE REALISATIE: NOG VEEL TE DOEN	20
6.1 OPERATIONELE VORMGEVING: DE BELANGRIJKSTE ASPECTEN	20
6.2 INGANGSDATUM SAMENWERKING NADER TE BEPALEN	21
7 GEVRAAGDE BESLUITEN	22
BIJLAGE 1 DE RE-INTEGRATIELADDER	23
BIJLAGE 2 HUIDIGE PARTNERS VAN HET WERKPLEIN REGIO HELMOND	25

Samenvatting en beslispunten

Samenwerkingsproces

Begin 2008 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen zeven regiogemeenten rond de mogelijke samenwerking op het beleidsterrein Werk en Inkomen. De gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo hebben een samenwerkingsintentie uitgesproken, de gemeente Asten heeft eind 2007 al afspraken met de gemeente Helmond gemaakt. Op basis hiervan is een nader onderzoek gestart, gericht op de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo. In april 2008 is het "koersdocument" opgeleverd voor het bepalen van de eerste richting wat betreft de vorm, inhoud en wijze van samenwerking. Daarna zijn werkgroepen gestart met nadere verkenningen en uitwerkingen. Nu is het moment gekomen voor de besluitvorming.

Landelijke ontwikkelingen

Regionale samenwerking staat niet op zich, maar past binnen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke dienstverlening en specifiek de beleidsterreinen werk, inkomen en participatie. Het bestuursakkoord rijk - gemeenten ("meedoen" voor alle burgers), de ontwikkeling van Locaties voor Werk & Inkomen (LWI's), de inzet op een regionaal arbeidsmarktbeleid, de ontwikkeling van gemeentelijke dienstverlening tot dé overheidstoegang ("gemeente heeft antwoord") en de elektronische overheid zijn de belangrijkste ontwikkelingen. Samenwerking is op al deze ontwikkelingen van belang. En, inmiddels zijn in Nederland 65 samenwerkingsverbanden op het beleidsterrein Werk & Inkomen gerealiseerd.

De samenwerking zelf

In de gewenste inhoudelijke samenwerking staat het dienstverleningsconcept van het Werkplein Regio Helmond centraal. De belangrijkste kenmerken daarvan zijn: dienstverlening op maat voor de individuele klant, met als pijlers "leren – werken – participeren", een grote concentratie van samenwerkende partners en een sterke inzet op een regionaal arbeidsmarktbeleid. De gemeente Helmond is als een van de 60 "voortrekkergemeenten" hiervoor aangewezen.

Wat betreft de wijze van samenwerking zal contractdienstverlening als uitgangspunt worden gehanteerd. De opdrachtgevers (gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo) sluiten een contract met de opdrachtnemer (gemeente Helmond). In dit contract worden afspraken gemaakt rond de gewenste dienstverlening, de te leveren producten en diensten, de prijs, de wijze van verantwoorden en de afrekenmethodiek. De opdrachtgevende gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor het beleid (verordeningen en beleidsregels).

De producten van het samenwerkingsverband betreffen het beleidsterrein Werk & Inkomen en zijn concreet benoemd. Vanuit het perspectief van burgers met een laag inkomen blijft zowel in Laarbeek als Geldrop-Mierlo een lokaal loket bestaan voor bijzondere bijstand en minimabeleid. De uitvoering van de Wmo past niet binnen het dienstverleningsconcept van het Werkplein en blijft in zijn geheel buiten de samenwerking.

De uitvoeringsaspecten van de samenwerking

Op grond van de nadere uitwerkingen van het samenwerkingsonderzoek zijn de uitvoeringsaspecten in beeld gebracht. Het Werkplein Regio Helmond zal de centrale locatie in de samenwerking zijn. Daarbij is geconstateerd dat de samenwerking een kwalitatieve meerwaarde gaat opleveren voor de klant (betere en bredere dienstverlening, waarborging continuïteit van de dienstverlening) en voor de uitvoeringsorganisatie (beperking afbreukrisico's, ontplooiingskansen voor medewerkers, breder draagvlak voor de invoering van nieuwe ontwikkelingen).

De prijsstelling van de samenwerking is berekend, met als conclusie dat zowel de gemeente Laarbeek als Geldrop-Mierlo structureel voor een lagere prijs de dienstverlening rond Werk & Inkomen kan uitvoeren bij de (afdeling Werk en Inkomen) van de gemeente Helmond. Daarbij is geen rekening

gehouden met de “integratie- en desintegratiekosten”, zijnde eenmalige kosten, die gemaakt moeten worden om de samenwerking vorm te geven en de “ontvlechting” uit de huidige organisatie mogelijk te maken. Dit zijn eenmalige kosten, die op termijn vervallen.

In het vervolgtraject moeten nog veel (praktische) zaken worden geregeld

Op basis van de uitwerking, zoals in deze nota opgenomen, kan nu een besluit worden genomen door de betrokken gemeenten. In het vervolgtraject zullen nog vele (vooral praktische) zaken moeten worden geregeld, zoals afspraken rond het beleid, de wijze van verantwoorden, de inrichting van het samenwerkingsverband, het regelen van de ICT, de huisvesting en de overgang van het personeel. Daartoe zijn eerste verkenningen uitgevoerd, op basis waarvan de uitvoering gerealiseerd kan worden.

Gevraagd besluit

Tegen bovenstaande achtergrond wordt nu een besluit gevraagd van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo, zodat de samenwerking daadwerkelijk tot stand kan komen. Concreet worden de volgende besluiten gevraagd:

1. In te stemmen met de samenwerking tussen de gemeente Laarbeek en de gemeente Helmond en de gemeente Geldrop-Mierlo en de gemeente Helmond op basis van contractdienstverlening;
2. In te stemmen met de hoofdlijnen van dit contract:
 - a. de centrale locatie voor de uitvoering van de dienstverlening is het Werkplein Regio Helmond;
 - b. de dienstverlening heeft betrekking op de producten en diensten van het beleidsterrein Werk & Inkomen, zoals in paragraaf 3.3 opgenomen;
 - c. voor burgers met een laag inkomen blijft zowel in Laarbeek als in Geldrop-Mierlo een lokaal loket bestaan (bijzondere bijstand en minimabeleid);
 - d. de contractprijs op basis van de huidige situatie (gewenste dienstverlening en aantallen klanten per 1 juli 2008) voor de gemeente Laarbeek bedraagt € 485.904 en voor de gemeente Geldrop-Mierlo € 1.580.370;
 - e. de integratie- en desintegratiekosten komen voor rekening van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo;
 - f. rond de overgang van de betrokken medewerkers zijn afspraken gemaakt, het sociale statuut is van toepassing;
3. De verdere uitwerking van onderdelen van dit contract en de praktische uitvoeringszaken op te dragen aan de stuurgroep en door middel van een projectplan te regelen. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn:
 - a. afspraken rond de inhoudelijke dienstverlening en te bereiken resultaten;
 - b. afspraken rond de afrekenmethodiek van het contract;
 - c. de inrichting van de samenwerkingsorganisatie;
 - d. het regelen van de huisvesting, ICT en andere ondersteunende aspecten;
 - e. het regelen van de overgang van de betrokken medewerkers;
 - f. opstellen van het samenwerkingscontract;
4. De ingangsdatum van het contract voor de gemeente Laarbeek te bepalen op 1 januari 2009 en voor de gemeente Geldrop-Mierlo medio 2009;
5. De ondernemingsraden van de drie gemeenten advies vragen¹.

¹ Het voorstel tot samenwerking is in de gemeente Laarbeek reeds met de OR besproken, op basis van een eerdere nota. Wat betreft het vervolgtraject is een advies van de OR aan de orde

1 Achtergrond en aanleiding

Regionale samenwerking op het beleidsterrein Werk & Inkomen is niet nieuw. Landelijk zijn in de afgelopen jaren al vele samenwerkingsverbanden tot stand gekomen, hetzij in de vorm van intergemeentelijke sociale diensten (ISD'en), hetzij op basis van "contractdienstverlening" (waarbij één van de betrokken gemeenten in het samenwerkingsverband de daadwerkelijke uitvoering van de producten en diensten op zich neemt).

Regionale samenwerking in onderzoek

Begin 2008 is in een bestuurlijk overleg tussen zeven gemeenten gesproken over samenwerking. De gemeenten Laarbeek, Geldrop-Mierlo en Helmond hebben de intentie tot een mogelijke samenwerking op het beleidsterrein Werk & Inkomen afgesproken en dit nader te onderzoeken. De gemeente Asten heeft haar dienstverlening rond Werk & Inkomen per 1-1-2008 aan Helmond overgedragen. Uitgangspunt daarbij was dat samenwerking een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de dienstverlening, de vermindering van de kwetsbaarheid van de organisaties en (mogelijk) efficiëntievoordelen kan opleveren. Als inhoudelijk uitgangspunt is gekozen voor het Werkplein Regio Helmond als centrale locatie en het dienstverleningsconcept van het Werkplein als werkwijze. Voor deze samenwerking is een traject afgesproken, waarbij tussentijds het zogenoemde "koersdocument" is opgeleverd (april 2008) en een plan van aanpak voor het vervolg.

Keuzes rond de vorm van de samenwerking zijn gemaakt

In het "koersdocument" zijn de richtingen aangegeven voor de wijze waarop de samenwerking tussen de betrokken gemeenten vorm en inhoud kan krijgen. Contractdienstverlening heeft daarbij een voorkeur, waarbij wordt samengewerkt op basis van een contract. De individuele gemeenten dragen hierbij de uitvoeringsverantwoordelijkheid over (zoals gespecificeerd in het contract), de gemeenten zelf blijven verantwoordelijk voor het strategische en tactische beleid (raad en college van B&W), zodat er bestuurlijke betrokkenheid en invloed is.

Consequenties voor betrokken gemeenten in beeld gebracht

Contractdienstverlening houdt in deze situatie in dat de te leveren producten en diensten aan burgers van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo op het beleidsterrein Werk & Inkomen worden overgedragen aan de opdrachtnemer (gemeente Helmond). Dit heeft (uiteeraard) consequenties voor bedrijfsvoering rond deze taken (processen, personeel, inzet van ICT e.d.) en de wijze waarop deze in de toekomst worden geregeld. Daarnaast heeft dit ook consequenties voor de "achterblijvende organisaties" van Laarbeek en Geldrop-Mierlo en de aanpassingen die daarbinnen moeten plaatsvinden als gevolg van de samenwerking. In de afgelopen maanden zijn deze consequenties in beeld gebracht en is het bijbehorende financiële plaatje (wat zijn de kosten van de samenwerking en wat kost het nu) in beeld gebracht. Daarnaast zijn principeafspraken gemaakt rond de betrokken medewerkers en de wijze waarop de daadwerkelijke overgang gestalte kan en moet krijgen.

Beslismoment is nu aan de orde

Tegen de achtergrond van het "koersdocument" enerzijds (richting en intentieverklaring) en de nadere uitwerkingen van de afgelopen maanden, is nu het moment daar om definitieve keuzes te maken. Op basis daarvan kan dan het vervolgtraject vorm worden gegeven, zodat de samenwerking op operationeel niveau (processen, conversies van systemen, inpassen personeel bij de opdrachtnemer) kan worden ingevuld. Daartoe zullen nog de nodige stappen moeten worden gezet.

Inhoud rapportage

In dit beslisdocument voor de samenwerking tussen de gemeenten Laarbeek, Geldrop-Mierlo en Helmond zijn de belangrijkste aspecten van de samenwerking opgenomen en de wijze waarop deze zullen worden ingevuld. Op basis hiervan kan een besluit tot samenwerking worden genomen.

Hoofdstuk 2 geeft een korte schets van de landelijke ontwikkelingen, die bij deze voorgenomen samenwerking mede een rol spelen en binnen deze samenwerking kunnen worden geïncorporeerd.

Vervolgens zullen in hoofdstuk 3 de belangrijkste keuzes rond de samenwerking worden geschetst wat betreft de inhoudelijke aspecten (dienstverleningsconcept Werkplein Regio Helmond), de wijze van samenwerken (contractdienstverlening), de producten en diensten die onderdeel zijn van de samenwerking en de (bestuurlijke) randvoorwaarden.

In hoofdstuk 4 zullen de operationele aspecten van de samenwerking worden geschetst wat betreft de klantprincipes, de kosten en opbrengsten van de samenwerking, de vormgeving wat betreft de bedrijfsvoering (personeel, ICT, huisvesting), de desintegratieschade (gevolgen voor de achterblijvende organisatie) en een samenvatting van de financiën.

De afwegingen rond de samenwerking worden, op basis van de voorgaande hoofdstukken, in hoofdstuk 5 samengevat.

Daarmee is de basis gelegd voor het eventuele vervolgtraject (bij een positief besluit). In hoofdstuk 6 wordt kort verwoord welke activiteiten nog moeten plaatsvinden en wanneer het samenwerkingsverband van start kan gaan.

In hoofdstuk 7 zijn de beslispunten opgenomen.

2 Landelijke ontwikkelingen geven richting en kaders aan

De landelijke ontwikkelingen op het gebied van de gemeentelijke dienstverlening en specifiek de beleidsterreinen werk, inkomen en participatie geven (mede) richting aan de gewenste samenwerking en geven op onderdelen kaders aan voor deze samenwerking. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste ontwikkelingen opgenomen, inclusief de “verbinding” naar de samenwerking.

2.1 Samen voor de klant: bestuursakkoord, LWI's en werkgeversbenadering

Bestuursakkoord Rijk – gemeenten: meedoen

Het Bestuursakkoord rijk - gemeenten² en daarbinnen vooral het deelakkoord tussen het ministerie van SZW en de VNG bepaalt de toekomstige richting. Samengevat: de inspanningen worden gericht op het “meedoen” van burgers aan de samenleving en waarbij “meedoen” ruim wordt opgevat. Werk, scholing, inburgering, sociale participatie, vrijwilligerswerk of mobiliteit worden hiertoe gerekend. Daarnaast zijn concrete afspraken gemaakt rond de vermindering van het aantal Wwb-klanten op termijn (100.000 in 2011), de vorming van een participatiefonds en specifieke maatregelen ten behoeve van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Anders gezegd, het gaat niet meer alleen om activiteiten gericht op werk, maar om meedoen aan de samenleving. Elke klant een kans. Dit brede inhoudelijke aanbod aan klanten zal in de samenwerking geborgd moeten zijn.

Ontwikkeling Locaties voor Werk & Inkomen

Eind 2007 is de kabinetsreactie op de evaluatie SUWI (Samenwerking Uitvoering Werk en Inkomen) 2006 verschenen³, waarin een integraal standpunt is opgenomen rond alle aanbevelingen, die in de SUWI-evaluatie 2006 zijn opgenomen. Daarin wordt, naast een schets van lopende ontwikkelingen, een overzicht gegeven van de verdere gewenste ontwikkeling van SUWI. De belangrijkste aandachtspunten:

- een gezamenlijke frontoffice (“locatie voor werk en inkomen”, LWI), waarin de verworvenheden van de zogenaamde “Toonkamerexperimenten” worden toegepast, zoals diagnose aan de kop van het proces, maatwerk van inzet (en inkoop) van re-integratie-instrumenten, één loket en één geïntegreerd ketenwerkproces, andere klantbenadering, ander gedrag en houding van medewerkers, ondersteuning door een klantvolgsysteem en de werkgeversbenadering;
- ondersteuning van de functionaliteiten van de LWI's door een goede faciliterende ICT-infrastructuur, die voort dient te bouwen op het digitale klantdossier (DKD) en de elektronische overheid (zie ook paragraaf 2.3);
- één dienstverleningsconcept voor werkgevers (zie ook onderstaand “samen beter”);
- noodzaak tot het ontwikkelen van een netwerk voor werk en inkomen, zorg, inburgering en scholing;

Daarmee geeft het kabinet aan dat de (huidige) bedrijfsverzamelgebouwen doorontwikkeld dienen te worden naar Werkpleinen⁴, waarbinnen integrale dienstverlening aan de klant kan worden geboden.

Samen beter

In het advies “samen beter”⁵ zijn voorstellen gedaan (en inmiddels overgenomen door het kabinet) voor de optimalisatie van de ketensamenwerking vanuit klantperspectief, waarbij de klant zowel de werkzoekende is als de werkgever. Samengevat:

- het stroomlijnen van activiteiten en processen zodat één dienstverleningsconcept voor werkgevers en één dienstverleningsconcept voor werkzoekenden wordt gerealiseerd. In het contact met de

² Samen aan de slag, Bestuursakkoord rijk – gemeenten, juni 2007

³ Kabinetsreactie Evaluatie SUWI 2006, oktober 2007

⁴ Werkpleinen is de werknaam voor de Locaties voor Werk & Inkomen

⁵ Adviesaanvraag optimalisatie SUWI-keten, dr. J. M. Linthorst, mei 2007

klant presenteren partijen zich als één entiteit. Door op maat gemaakte dienstverlening en op elkaar afgestemde werkprocessen vindt continue onderlinge afstemming en gegevensuitwisseling plaats. De klant ervaart één dienstverlener (one stop shop);

- het op de juiste schaal aanbieden van deze dienstverleningsconcepten. De basis voor het netwerk komt te liggen in lokale werknemersloketten (Werkpleinen) dicht bij de burger. Om de dienstverlening aan de werkgevers te organiseren is een grotere dan de lokale schaal gewenst. Deze dienstverlening wordt op regionaal niveau ingericht ter ondersteuning van het regionale arbeidsmarktbeleid, dat minimaal op regionale schaal gestalte krijgt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens van werkgevers om in een regio één aanspreekpunt te hebben. Op regionaal niveau wordt zo vorm gegeven aan een doelgroep- en sectorgewijze aanpak van de arbeidsmarktondersteuning.

Daarmee wordt een duidelijke keuze gemaakt voor een geïntensiveerd regionaal arbeidsmarktbeleid, waarbij inmiddels 60 “voortrekkergemeenten” zijn aangewezen, die in samenwerking met CWI/UWV dit beleid gaan vormgeven. De gemeente Helmond is één van deze 60 gemeenten.

2.2 Gemeente heeft antwoord: gemeente wordt dé toegang tot de overheid

In 2005 is door de Commissie Jorritsma een advies uitgebracht over de visie op de publieke dienstverlening in 2015. Dit advies schetst een gewenst toekomstperspectief voor de gemeentelijke dienstverlening. In 2007 is deze visie concreet uitgewerkt en vertaald in het concept “Gemeente heeft Antwoord”⁶.

Gemeente heeft Antwoord schetst de stappen, die in de komende jaren kunnen en dienen te worden ondernomen in de vormgeving van de gemeentelijke dienstverlening. Daarbij wordt een geleidelijke ontwikkeling voorzien naar een gemeentebrede en zelfs overheidsbrede toegang, waar de burger met zijn/haar vragen terecht kan. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van alle kanalen (telefoon, post, Internet en fysiek) waarlangs de burger zijn vraag kan stellen. Een klant contact centrum (KCC) is daarbij het hulpmiddel, gericht op de 1^e klantcontacten en producten, die direct kunnen worden afgehandeld (“klaar terwijl u wacht”). Producten en diensten die leiden tot periodieke klantcontacten zullen worden afgehandeld in het zogenoemde backoffice.

2.3 Nationaal urgentie programma: opmaat voor e-dienstverlening

In het advies van de Commissie Wallage/Postma⁷ over de elektronische overheid wordt een “nationaal urgentieprogramma” voorgesteld voor een verdere ontwikkeling van elektronische dienstverlening. Enerzijds gericht op (landelijke) regie en anderzijds op een uniforme infrastructuur (basisregistraties, identificatie, ontsluiting, Persoonlijke Internet Pagina, KCC e.d.). Gemeenten spelen daarbinnen een dominante rol in de vormgeving en uitrol, mede gegeven “gemeente heeft antwoord”.

Binnen de keten van Werk & Inkomen zijn al belangrijke stappen gezet rond de elektronische dienstverlening, zoals de invoering van het digitaal klantdossier (DKD), elektronische formulieren voor aanvragen en de mogelijkheid voor klanten om hun eigen gegevens te raadplegen en te corrigeren. De invoering en doorontwikkeling hiervan vereist (grote) investeringen van de afzonderlijke gemeenten. Samenwerking rond elektronische dienstverlening in de keten van Werk & Inkomen levert dan ook meerwaarde op.

2.4 Regionale samenwerking versterkt de samenhang

Uit bovenstaande beschrijving van de relevante landelijke ontwikkelingen kan worden geconcludeerd dat regionale samenwerking op onderdelen onontkoombaar zal zijn, zoals in het geval van de vorming van Werkpleinen (LWI's) en het regionaal arbeidsmarktbeleid. Samenwerking versterkt hier de (regionale) samenhang, mede gegeven het feit dat de werkgeversbenadering niet ophoudt bij de gemeentegrenzen. De wijze waarop dit wordt vormgegeven, is uiteraard aan de individuele gemeente zelf. Daarbij is een keuze mogelijk in het spectrum van “op afstand” tot “intensieve deelname”, mede

⁶ Concrete uitwerking door de Vereniging van directeuren Publieksdiensten en VNG

⁷ Het uur van de waarheid, Advies van de Commissie Wallage/Postma, december 2007

afhankelijk van de mate waarin de individuele gemeente daarbij betrokken wil zijn cq daarop invloed wil uitoefenen.

Op andere landelijke ontwikkelingen, zoals integrale deelname aan een Werkplein en de doorontwikkeling van elektronische dienstverlening op het beleidsterrein voor Werk & Inkomen, hebben de individuele gemeenten een vrije keuze. Samenwerking kan en zal hierbij leiden tot voordelen, vooral vanwege de schaal en (specialistische) kennis, die voor de uitvoering daarvan benodigd is.

2.5 Regionale samenwerking is niet nieuw: landelijke ervaringen

Regionale samenwerking, vooral op het beleidsterrein van Werk & Inkomen, is niet nieuw. In de afgelopen jaren zijn vele samenwerkingsverbanden ontstaan, deels in de vorm van intergemeentelijke sociale diensten (ISD'en), deels in de vorm van contractdienstverlening. Op 1 januari 2007 waren er 65 samenwerkingsverbanden, waarbij 168 gemeenten (38% van het totaal aantal gemeenten) waren betrokken⁸. Uit onderzoeken komen de volgende (potentiële) voordelen van samenwerking naar voren, die in veel samenwerkingstrajecten een rol spelen:

- verwachte schaalvoordelen sec (en daarmee vermindering van de kwetsbaarheid cq afbreukrisico van de betrokken organisaties);
- door vergroting van het "draagvlak" (schaal) kunnen nieuwe ontwikkelingen makkelijker worden geïmplementeerd;
- efficiëntie van de samenwerking, vooral door beperking van de overhead;
- vergroting van de kwaliteit van de dienstverlening (hetzij intern aan de betrokken organisaties, hetzij extern als ook klantgerichte taken in de samenwerking zijn betrokken);
- schaalvergroting biedt mogelijkheden voor de medewerkers (specialisatie, bredere inzetbaarheid e.d.);
- versterking van de continuïteit van de dienstverlening;
- flexibiliteit en snelheid van het opereren van betrokken organisaties.

⁸ Zie bijvoorbeeld: Gezamenlijke bedrijfsvoering bij WIZ-diensten: fundament voor (verdere) samenwerking, Ministerie SZW, augustus 2005

3 Keuzes regionale samenwerking kunnen worden gemaakt

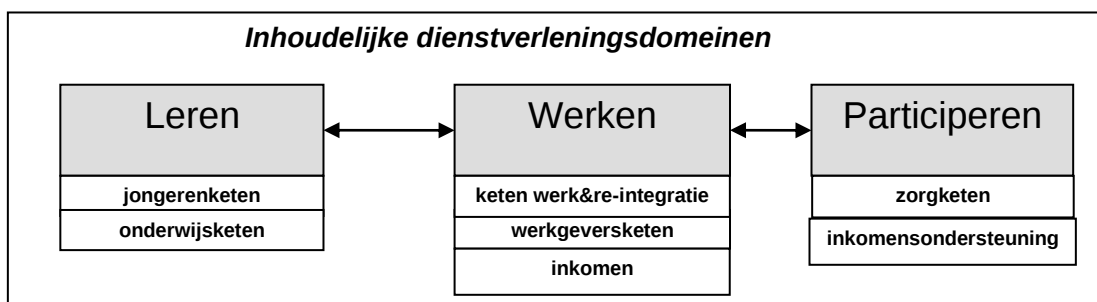
Op basis van het “koersdocument” zijn in de afgelopen maanden nadere uitwerkingen opgesteld van de relevante aspecten, die binnen de samenwerking moeten worden geregeld. In dit hoofdstuk is een overzicht daarvan opgenomen wat betreft de inhoudelijke samenwerking (Werkplein Regio Helmond), de wijze van samenwerking (contractdienstverlening), de producten en diensten van het samenwerkingsverband en de (bestuurlijke) randvoorwaarden, die aan de samenwerking (kunnen) worden gesteld.

3.1 Inhoudelijk samenwerking: dienstverleningsconcept Werkplein centraal

Het Werkplein Regio Helmond biedt, op basis van een dienstverleningsconcept, integrale dienstverlening aan klanten (werkzoekenden en werkgevers), op basis van de zogenoemde “toonkamerprincipes”, zoals omschreven in paragraaf 2.1 (en is in die zin een “voorloper” van de gewenste LWI’s).

Inhoudelijke dienstverlening werkzoekenden

De door het Werkplein geboden dienstverlening aan werkzoekenden richt zich op het bieden van een sluitende aanpak in de overalketen “leren, werken en participeren”, zoals in onderstaand schema opgenomen.

De focus van de dienstverlening is gericht op maatwerk voor de individuele klant, op basis van zijn of haar startpositie, persoonlijke situatie en gewenste einddoel. Op basis van de intake bij het Werkplein worden, op hoofdlijnen, 4 stappen (klantgroepen) binnen de re-integratieladder onderscheiden, namelijk zorg/hulpverlening, sociale activering, arbeidsactivering en arbeidstoeleiding. In bijlage 1 zijn deze opgenomen. Daarnaast behoort inburgering tot het dienstenpakket, evenals het jongerenloket (gericht op leren en werken).

Op basis van de individuele intake wordt de klant “ingedeeld” in één van deze vier groepen en wordt de klant een passend traject geboden op een van de treden van de re-integratieladder. Dit is geen eenmalige activiteit, aangezien de klant gemotiveerd en gevolgd zal worden in zijn traject, met de intentie de klant op de re-integratieladder te laten stijgen. De vier klantgroepen zijn dus niet statisch, doch laten slechts een momentopname zien, afhankelijk van de mogelijkheden van de klant op dat moment. De genoemde integrale dienstverlening is niet alleen gericht op een sluitend aanbod op enig moment, maar dient tevens te leiden tot een toekomstperspectief op termijn en uiteindelijk gericht op werk. Dit is een dynamisch proces dat door de inzet van klantmanagement niet leidt tot overdrachtsmomenten, op het moment dat de klant “een trede hoger gaat”. En daarmee is continuïteit in de dienstverlening verzekerd. Voor de concrete invulling van de in te zetten trajecten wordt binnen het Werkplein samengewerkt met vele (locale en regionale) instanties, die hierbij een (specialistische) rol kunnen vervullen. In bijlage 2 is voor de volledigheid een overzicht opgenomen.

Naast deze trajecten wordt ook een inkomensvoorziening geboden, overigens vanuit het principe “werk boven uitkering”. De geboden dienstverlening reikt dus verder dan “werk alleen” en omvat tevens activiteiten, gericht op een (brede) participatie (zoals in het bestuursakkoord afgesproken).

Regionaal arbeidsmarktbeleid en werkgevers

Het belang van verdergaande samenwerking op het terrein van het regionaal arbeidsmarktbeleid is groot. Door een opschaling in samenwerking kan de arbeidsmarkt en daarmee de werkgelegenheid in een grotere regio een stimulans krijgen. De samenwerking binnen “Brainport” is hierin dan ook een toekomstgerichte ontwikkeling, waarbinnen het regionale arbeidsmarktbeleid een dominante plek zal krijgen. Om de uitstroom uit WW of Wwb te bevorderen is een actieve participatie van de regionale werkgevers noodzakelijk. Het is van belang in te spelen op de wensen van de werkgevers, zodat een verbinding tussen vraag en aanbod kan worden gelegd. Het Werkplein wil het adres worden voor de regionale werkgever en deze snel, deskundig en flexibel helpen.

Werkwijze Werkplein richting klanten

Uitgangspunt voor de dienstverlening is dat klanten te maken krijgen met zo weinig mogelijk aanspreekpunten, minimale wachttijden en weinig overdrachtsmomenten. De klant (WW of Wwb) meldt zich op één adres met zijn vraag, waar integrale dienstverlening wordt aangeboden en hij/zij terecht komt in de continuïteit van het dienstverleningsconcept van het Werkplein. Eenmalige gegevensuitvraag is het leidende principe, zodat de klant maar een keer zijn of haar verhaal hoeft te doen. Voor de klant dienen de betrokken instanties “onzichtbaar” te zijn, zodat zijn vraag in een geïntegreerd proces kan worden afgehandeld.

De wijze van dienstverlening zelf en de “fysieke plaats” kan diverse vormen aannemen. Centraal daarbinnen staat het Werkplein Regio Helmond als locatie, waarbinnen vele partners aanwezig zijn. Daarnaast kan dienstverlening worden geboden door huisbezoeken (locatie klant), kunnen projecten voor specifieke klantgroepen “in de wijk” worden uitgevoerd (inmiddels is ervaring opgedaan met projecten als “Helmond Actief” en “West Werkt”, uiteraard kunnen deze ook op locatie in de betrokken gemeenten worden uitgevoerd) of worden projecten binnen de betrokken gemeenten (bij partners en door partners) zelf gerealiseerd (daarbij zal worden aangesloten bij de feitelijke uitvoering, zoals die nu is).

3.2 Wijze van samenwerking: contractdienstverlening als basis

In het “koersdocument” zijn twee varianten aangegeven voor de samenwerking, namelijk een gemeenschappelijke regeling (ISD) of contractdienstverlening (uitvoering door een van de betrokken gemeenten). Mede gegeven het feit dat het Werkplein Regio Helmond al bestaat en wat betreft ontwikkeling is gericht op de “uitgroei” naar een LWI, het regionale arbeidsmarktbeleid daarin verdisconteert en een brede (integrale) dienstverlening wordt aangeboden (inclusief participatie), ligt het voor de hand daarbij wat betreft de samenwerking aan te sluiten.

Daarmee wordt automatisch gekozen voor de vorm van contractdienstverlening, waarbij de gemeente Helmond de opdrachtnemer is. De belangrijkste kenmerken van deze contractdienstverlening zijn:

- de samenwerking komt tot stand op basis van een af te sluiten contract tussen de betrokken gemeenten en de gemeente Helmond;
- in dit contract worden afspraken gemaakt rond de gewenste dienstverlening, de te leveren producten en diensten, de gewenste kwaliteit van de dienstverlening, de bijbehorende prijzen daarvan, de wijze van verantwoording, de afrekenmethodiek en de looptijd van het contract;
- cruciaal daarbij is het gegeven dat het (strategisch en tactisch) beleid een *onvervreemdbaar* recht is en blijft van de gemeenteraad (daar waar het de verordeningen betreft), dan wel van het College van B&W (beleidsregels). De verantwoordelijkheid voor het beleid blijft dus bij de individuele gemeente, de verantwoordelijkheid voor de (dagelijkse) uitvoering wordt overgedragen naar de opdrachtgever. Dit impliceert tevens dat deze (strategische en tactische) beleidsfunctie in de samenwerkende gemeente aanwezig dient te blijven, zodat vanuit het gemeentelijk beleid kan

worden gestuurd op samenhang met andere beleidsterreinen (die geen onderdeel zijn van de samenwerking);

- uiteraard zal het zo zijn dat een “uniform beleid” de efficiëntie van de uitvoering ten goede komt. In het contract zullen dan ook afspraken moeten worden gemaakt rond gewenst “afwijkend beleid” en het prijskaartje dat daarmee gemoeid is. Dit overigens wel vanuit de praktische constatering dat het beleid rond de Wwb en BB (ervaringen elders) voor 90 tot 95% hetzelfde is in de betrokken gemeenten;
- daarnaast blijft de verantwoording van het inkomensdeel (I-deel) en het werkdeel (W-deel) een formele verantwoordelijkheid van de individuele gemeente. De opdrachtnemer zal daartoe de benodigde gegevens (tijdig) aanleveren.

Parallel dienen afspraken te worden gemaakt rond de overgang van personeel vanuit de individuele gemeenten en de wijze waarop de ICT wordt vormgegeven. In het volgende hoofdstuk zal daarop terug worden gekomen.

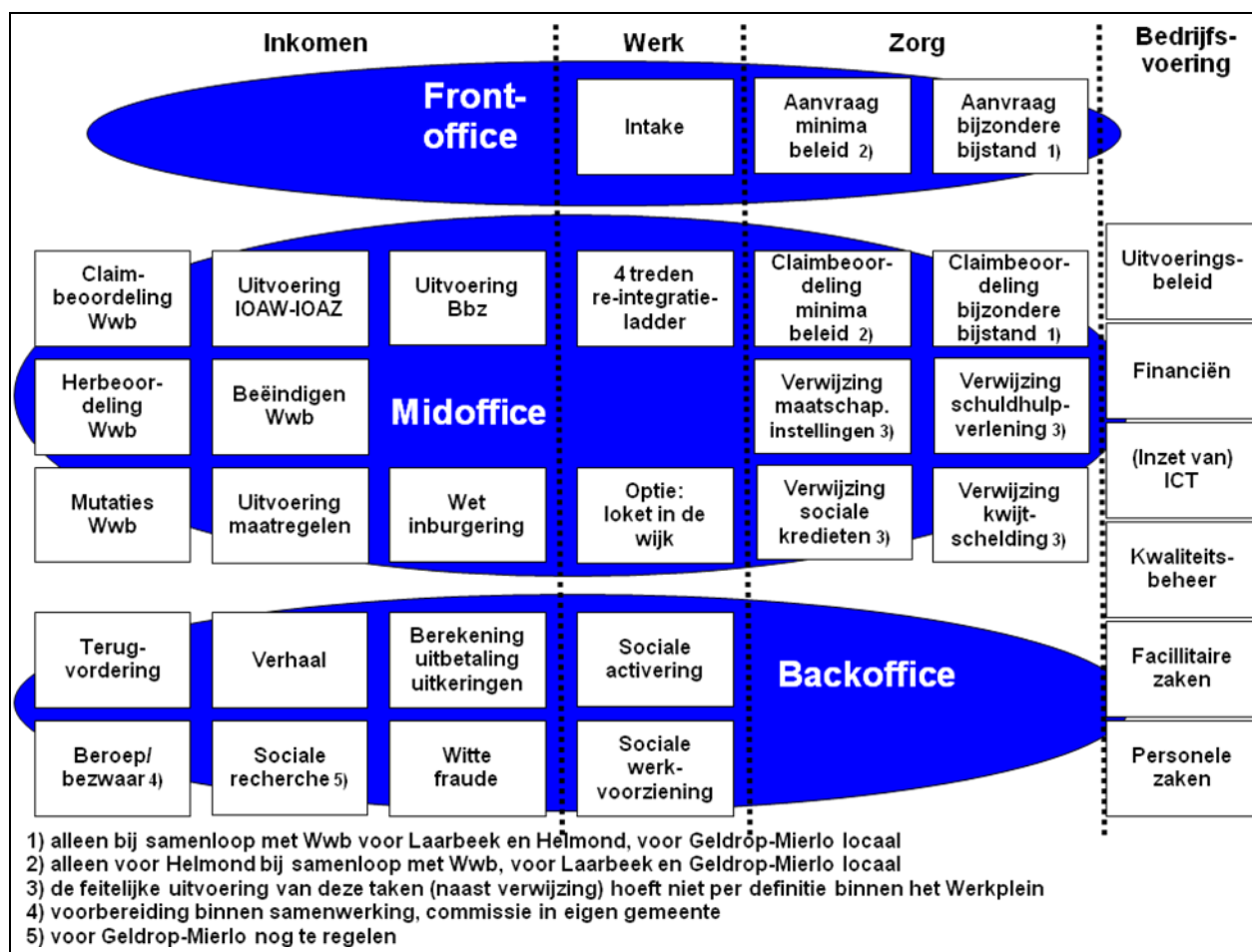
Een dergelijke wijze van samenwerking betekent dat wordt aangesloten bij bestaande structuren (Werkplein Regio Helmond en de achterliggende organisatie), waardoor ook minder inrichtingskosten behoeven te worden gemaakt (in vergelijking tot een nieuwe organisatie als bij een ISD). Tevens wordt aangesloten bij de standaarden, die inmiddels zijn ontwikkeld (wat betreft werkprocessen en afspraken met ketenpartners). De werkwijze vanuit de individuele gemeenten zal daarin worden geïntegreerd, inclusief de afspraken rond de bestaande contracten met derden, het al of niet gezamenlijk inkopen in de toekomst e.d. Op uitvoeringsniveau zal dit vorm en inhoud worden gegeven in het vervolgtraject (zie ook hoofdstuk 6).

3.3 De producten van het samenwerkingsverband: een overzicht

Als onderdeel van het contract zullen, voor de betrokken gemeenten, afspraken moeten worden gemaakt rond de producten en diensten, die in het samenwerkingsverband worden ondergebracht. In grote lijn betreft dit voor de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo alle producten en diensten, gericht op werk en inkomen. Beide gemeenten opteren voor een lokaal loket voor burgers met een laag inkomen, zodat het beleid en de uitvoering daarvan lokaal wordt ingevuld. De gemeente Geldrop-Mierlo heeft aangegeven dat de uitvoering van de bijzondere bijstand en het minimabeleid buiten de samenwerking blijven, voor de gemeente Laarbeek geldt dit voor het minimabeleid en de bijzondere bijstand, indien geen sprake is van samenloop met Wwb.

De uitvoering van de Wmo past niet binnen het dienstverleningsconcept van het Werkplein. Wat betreft de Wmo en aanverwante regelingen is de afspraak gemaakt op termijn te bezien op welke wijze deze samenwerking vorm zou kunnen worden gegeven (onderzoek).

Samengevat kunnen de producten en diensten van het samenwerkingsverband als volgt schematisch worden weergegeven, gerangschikt naar de soort activiteiten, namelijk frontoffice (intake), midoffice (klantmanagement) en backoffice (administratieve verwerking). Daarnaast zullen een aantal taken rond de bedrijfsvoering, die met deze producten en diensten samenhangen, worden uitgevoerd.

3.4 Bestuurlijke randvoorwaarden zijn een gegeven

Gegeven de gevoerde discussies binnen de betrokken gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo, is een aantal bestuurlijke randvoorwaarden geformuleerd, die in het samenwerkingsverband zullen moeten worden gerealiseerd. Onderstaand zijn deze benoemd.

Locale frontoffice

Vanuit de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo is aangegeven, dat een deel van het huidige frontoffice voor Werk & Inkomen, namelijk ten behoeve van bijzondere bijstand en het minimabeleid, evenals de Wmo buiten de samenwerking dient te blijven. Dit lokale loket (zowel fysiek als telefonisch en digitaal) kan binnen de eigen gemeenten worden ingepast en opgenomen binnen het huidige frontoffice en op termijn binnen het concept van "gemeente heeft Antwoord", dat wil zeggen in het gemeentelijke KCC. Uiteraard zal dit vanuit de eigen gemeente moeten worden bemenst, eventueel met ondersteuning vanuit het Werkplein. Daarmee kan deze specifieke klantgroep (burgers met een laag inkomen) worden bediend en kunnen voor deze klantgroep lokaal de verbindingen worden gemaakt met andere voorzieningen (bijvoorbeeld kwijtschelding van gemeentelijke belastingen). Uiteraard kan dit gemeentelijke KCC ook informatie verstrekken en vragen beantwoorden voor die klanten, waarvoor het Werkplein Regio Helmond het fysieke loket is. Naast dit 1^e klantcontact kan dan een gerichte verwijzing plaatsvinden.

Klantperspectief

Voor de klantgroep, die op het Werkplein Regio Helmond is aangewezen, betekent de samenwerking dat zij ook fysiek naar Helmond toe zullen moeten. In de huidige situatie was dit al het geval voor de 1^e aanvraag, in de nieuwe situatie zal het aantal bezoeken aan Helmond mede afhankelijk zijn van het aangeboden traject. Zoals in paragraaf 3.1 aangegeven kan de dienstverlening op diverse wijzen plaatsvinden. Naast het Werkplein zelf kan dit door huisbezoeken (locatie klant), projecten in de wijk en uitvoering op locatie bij de partners. Overigens zij hierbij vermeld dat UWV-klanten (bijvoorbeeld WW) uit de beiden gemeenten ook nu al naar het Werkplein Regio Helmond gaan. Elke gemeente zal bezien of extra maatregelen voor reiskosten zullen worden genomen.

Beleidsmatige verantwoordelijkheid blijft

Het vaststellen van het strategische en tactische beleid voor het beleidsterrein Werk & Inkomen blijft een verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten (raad en college B&W). Deze beleidsverantwoordelijkheid is een zogenoemde “onvervreembare overheidstaak”, die niet kan worden overgedragen (uitbesteed). Praktisch impliceert dit dat de vaststelling van verordeningen (gemeenteraad) en beleidsregels (bijvoorbeeld rond fraude en terugvordering, college van B&W) gezamenlijk zullen worden voorbereid, doch wat betreft vaststelling zullen moeten worden teruggelegd bij de individuele gemeenten. Langs deze weg is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein Werk & Inkomen dan ook verankerd. Zoals eerder al opgemerkt blijkt uit ervaringsgegevens van andere samenwerkingsverbanden, dat 90 – 95% van het beleid uniform is. Mocht een van de betrokken gemeenten afwijkend beleid wensen, dat uitvoeringstechnisch tot extra kosten leidt, dan zullen deze kosten separaat in rekening worden gebracht.

Bedrijfseconomisch perspectief

Bij het voorgenomen besluit (januari 2008) om over te gaan tot een vooronderzoek rond samenwerking, is niet expliciet gesproken over de budgettaire kaders⁹. Kosten- en kwaliteitsverschillen dienen in de uitwerking helder te zijn. Met de samenwerking wordt een kwalitatief betere dienstverlening in regionaal verband aan de eigen burgers aangeboden, de kwetsbaarheid van de eigen organisatie wordt verminderd, specialistische kennis zal in huis worden gehaald en er wordt samengewerkt rond ICT. Deze betere dienstverlening en vooral ook de vermindering van kwetsbaarheid in de eigen organisatie, is niet in geld uit te drukken, doch dit voordeel zal aanwezig zijn.

⁹ De gemeenteraad van de gemeente Geldrop-Mierlo heeft aangegeven dat een besparing van € 100.000 taakstellend is

4 Uitvoeringsaspecten samenwerking zijn in beeld gebracht

In het vorige hoofdstuk zijn de voorgenomen keuzes rond de samenwerking in beeld gebracht, in dit hoofdstuk zullen de uitvoeringsaspecten centraal staan, voor zover deze relevant zijn voor de keuze rond de samenwerking. In hoofdstuk 6 is een overzicht opgenomen van nadere uitwerkingen, die na het besluit aan de orde zijn om de samenwerking definitief vorm te geven.

4.1 Het proces voor de klant: werkplein Helmond is de centrale locatie

Zoals aangegeven zal het Werkplein Regio Helmond de centrale locatie zijn, van waaruit de dienstverlening op het beleidsterrein van Werk & Inkomen wordt aangeboden. Klanten van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo dienen zich, voor de gewenste dienstverlening, dan ook daar te melden. De door het Werkplein aangeboden dienstverlening kan op verschillende wijze worden uitgevoerd (zie 3.1.).

Binnen de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo zelf zal het gemeentelijke frontoffice (die op termijn zal uitgroeien tot een KCC conform “gemeente heeft Antwoord”) blijven bestaan. Daarbinnen kan de Wmo worden geïntegreerd en ook het loket voor burgers met een laag inkomen (bijzondere bijstand en minimabeleid). Dit gemeentelijke frontoffice kan uiteraard vragen beantwoorden, informatie verstrekken en verwijzen naar het Werkplein Regio Helmond, zodat een eerste lokaal aanspreekpunt aanwezig blijft.

4.2 De prijsstelling van de samenwerking

Contractdienstverlening betekent dat de opdrachtnemer voor de te leveren producten en diensten een prijs zal calculeren, die opgeteld leidt tot een totaalprijs voor de samenwerking. In deze prijsstelling zijn de schaalvoordelen, zoals deze kunnen worden gerealiseerd door de samenwerking, verdisconteerd. Daartoe zijn in de onderzoeksfase berekeningen opgesteld, die samengevat het volgende beeld opleveren.

De prijsstelling, zoals deze door de gemeente Helmond is afgegeven, is gebaseerd op:

- het klantenbestand van de diverse betrokken regelingen op 1 juli 2008;
- het takenpakket, zoals dat voor de dienstverlening is afgesproken (schema paragraaf 3.3.);
- een berekening van de omvang van de uitvoeringsorganisatie, op basis van de formatiecalculatie, zoals deze door StimulanSZ is berekend op grond van de benchmark.

Dit leidt tot de volgende prijsstelling.

	Gemeente Laarbeek	Gemeente Geldrop-Mierlo
Aangeboden contractprijs door de gemeente Helmond	€ 485.904	€ 1.580.370

Deze prijs, gebaseerd op de genoemde uitgangspunten, is de prijs voor dit moment. In de nadere uitwerking zullen afspraken moeten worden gemaakt rond de afrekensystematiek in relatie tot schommelingen in de klantenbestanden, te hanteren bandbreedtes, specifieke gewenste dienstverlening e.d.

Voor nu kan worden geconcludeerd dat deze prijsstelling lager ligt dan de huidige kosten, zoals deze in de betrokken gemeenten wordt gehanteerd. Daarin is nog geen rekening gehouden met:

- de integratie- en desintegratiekosten (zie onderstaand 4.4.);
- de mogelijke effecten op het “inkomensdeel” van de Wwb (extra uitstroom dan nu geraamd leidt tot additionele voordelen, per klant € 14.000);

- de mogelijke effecten op het “werkdeel” van de Wwb: de kosten van arbeidstoeleiding kunnen, binnen kaders, uit dit werkdeel worden gefinancierd, zodat (gegeven de ruimte in het werkdeel) additionele voordelen ontstaan.

4.3 Aandachtspunten bedrijfsvoering kunnen worden geregeld

Vanuit de werkgroepen, die in de onderzoeksfase de nadere uitwerkingen hebben vormgegeven, is een aantal aandachtspunten benoemd, die niet in bovengenoemde contractprijs zijn opgenomen en voor rekening van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo komen.

Overgang personeel naar Helmond

Met de overdracht van de taken op het beleidsterrein Werk & Inkomen zijn in de huidige situatie medewerkers belast binnen de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo. In generieke zin geldt daarbij de afspraak dat deze medewerkers met de taken mee over gaan naar het Werkplein Regio Helmond, op basis van uit te voeren gesprekken door de gemeente Helmond. Ook kunnen de medewerkers nu al solliciteren op al bestaande vacatures bij de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Helmond die ontstaan als gevolg van taakuitbreiding. In overleg tussen Helmond en de toetredende gemeenten zal (zullen) (een) sociaal statu(u)t(en) worden vastgesteld. Mochten medewerkers niet overgaan, dan zal daarvoor een oplossing moeten worden gevonden, waaraan kosten verbonden kunnen zijn.

ICT: integratie van applicaties

Wat betreft de inzet van ICT kan de samenwerking vorm worden gegeven door de integratie van de gebruikte applicaties. Alle betrokken gemeenten gebruiken de applicatie **GWS4all** van Centric. Voor de realisatie zal een conversieslag nodig zijn, waar eenmalige kosten voor in rekening worden gebracht. De licentiekosten van de applicatie zijn opgenomen in de contractprijs.

Ten behoeve van de gemeente Geldrop-Mierlo dient nog een extra voorziening te worden geregeld, vanuit het gegeven dat een deel van de taken (bijzondere bijstand en minimabeleid) binnen de gemeente zelf blijven, zodat burgers met een laag inkomen bij het lokale loket terecht kunnen. Daarvoor wordt dezelfde applicatie gebruikt, die dus ook in Geldrop-Mierlo beschikbaar moet zijn, niet alleen om te raadplegen, maar ook om te muteren. Daartoe dient een zogenoemde “citrix-verbinding” te worden geïnstalleerd, waarvan de kosten naar raming €15.000 structureel bedragen. De gemeente Laarbeek heeft aangegeven dat de applicatie GWS niet binnen de eigen gemeente beschikbaar hoeft te zijn.

Tijdelijke kosten huisvesting

Voor de overgang van de medewerkers van Laarbeek en Geldrop-Mierlo naar Helmond zullen wat betreft huisvesting tijdelijke voorzieningen moeten worden getroffen. Deze kosten van tijdelijke huisvesting zullen alleen aan de toetredende gemeenten worden doorberekend als deze substantieel zijn. De structurele huisvestingskosten zijn in de contractprijs opgenomen.

4.4 Kosten individuele gemeenten: integratie- en desintegratiekosten

De aangeboden contractprijs geeft de structurele kosten weer, die voor de dienstverlening aan de gemeente Helmond zal moeten worden betaald. In de vergelijking met de huidige kosten is er van uit gegaan dat de eigen indirecte kosten (management, applicatiebeheer, kwaliteitscontrole) en de aan het taakveld Werk & Inkomen toegerekende overheadkosten van de beide gemeenten (huidige huisvesting, facilitaire kosten, kosten P&O) volledig kunnen worden afgebouwd. De ervaring leert echter dat deze kosten, de zogenoemde “desintegratiekosten”, niet onmiddellijk kunnen worden afgebouwd en daarom leiden tot tijdelijke extra kosten, die op termijn pas kunnen worden opgelost.

Daarnaast dient binnen de betrokken gemeenten, zoals eerder aangegeven, de strategische en tactische beleidsfunctie op het beleidsterrein Werk & Inkomen ingevuld te blijven, zodat niet alleen de verbindingen met de andere beleidsterreinen van de gemeente kunnen worden gemaakt, doch tevens dat de opdrachtnemer (vanuit de rol van opdrachtgever) aangestuurd kan worden, het contract beheerd kan worden en waar nodig nieuwe ontwikkelingen binnen het contract verdisconteerd kunnen

worden (inclusief de nieuwe prijsafspraken). Voor deze laatste activiteit zal daarom ook planning & controlcapaciteit beschikbaar moeten zijn. Tevens zal secretarieel/administratieve ondersteuning nodig zijn voor de begeleiding van bezwaar- en beroepschriftprocedures, evenals de financieel administratieve verantwoording naar het rijk van de Wwb.

Tenslotte zijn kosten gemaakt ten behoeve van de samenwerking zelf, zoals de ingezette uren van medewerkers, extern advies e.d.

Kostenoverzicht wordt gemaakt

Binnen de samenwerking is de afspraak gemaakt dat deze integratie- en desintegratiekosten geen onderdeel van de samenwerking zijn en door de betrokken gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo zelf in beeld worden gebracht en in de besluitvorming worden meegenomen.

4.5 Samenwerken meer dan geld alleen

Op basis van het vooronderzoek kan worden geconstateerd dat de samenwerking op het Werkplein Regio Helmond een kwalitatieve meerwaarde gaat opleveren voor de klant (betere en bredere dienstverlening, waarborging continuïteit van de dienstverlening) en voor de uitvoeringsorganisatie (beperking afbreukrisico's, ontplooiingskansen voor medewerkers, breder draagvlak voor de invoering van nieuwe ontwikkelingen).

De prijsstelling van de samenwerking is berekend en leidt tot de conclusie dat zowel de gemeente Laarbeek als Geldrop-Mierlo structureel voor een lagere prijs de dienstverlening rond Werk & Inkomen op het Werkplein Regio Helmond kan uitvoeren. Daarbij is geen rekening gehouden met:

- de integratie- en desintegratiekosten (per gemeente te bepalen);
- de mogelijke effecten op het "inkomensdeel" van de Wwb (extra uitstroom);
- de mogelijke effecten op het "werkdeel" van de Wwb (doorberekening kosten arbeidstoeleiding).

5 Samenvatting afwegingen rond samenwerking

Voor de volledigheid en als afsluiting van de wijze waarop de samenwerking vorm zal worden gegeven (de hoofdstukken 2 en 3), zijn in onderstaande tabel de belangrijkste afwegingen op een rij gezet, vanuit verschillende perspectieven.

Perspectief/criterium	Samenwerkingsvorm: contractdienstverlening
<i>Bestuurlijk perspectief</i>	
Verantwoordelijkheid voor het beleid	De verantwoordelijkheid voor het strategische en tactische beleid voor het beleidsterrein Werk & Inkomen ligt bij de individuele gemeenten wat betreft verordeningen (gemeenteraad) en beleidsregels (college van B&W). De beleidsvoorbereiding zal gezamenlijk in het samenwerkingsverband gebeuren, inclusief de onderlinge afstemming. Het uitvoeringsbeleid ligt bij de opdrachtnemer.
Opstellen contract	Aan de hand van het contract kunnen afspraken worden gemaakt rond de daadwerkelijke invulling, producten en diensten, prijsstelling en looptijd, waardoor vooraf sprake is van beïnvloeding (inkoop door de opdrachtgever). Nadere afspraken zullen moeten worden gemaakt rond de wijze waarop contractwijzigingen (in brede zin) worden doorgevoerd.
<i>Klantperspectief</i>	
Bereikbaarheid voor de klant	Het Werkplein Regio Helmond is de centrale locatie, waar de dienstverlening aan de klant wordt aangeboden. In de situatie van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo wordt een aantal producten buiten de samenwerking gehouden. Daarvoor blijft het huidige lokale loket in stand. Het gemeentelijke frontoffice (in de toekomst het KCC conform gemeente heeft antwoord) kan dienst doen als 1 ^e opvang (beantwoorden vragen verstrekken informatie en doorverwijzing), zodat op lokaal niveau ook sprake van een loket blijft. Dienstverlening vanuit het Werkplein Regio Helmond kan (optie) op locatie worden aangeboden (in de wijk).
Aangeboden dienstverlening	In het Werkplein is sprake van integrale dienstverlening voor de keten "leren, werken en participeren", conform de door het kabinet gewenste vorming van LWI's en mede uitvoering gevend aan het bestuursakkoord (participatie). Daarbij worden, op maat, trajecten aangeboden, afhankelijk van de persoonlijke situatie van de klant. Daarnaast wordt inhoud gegeven aan het regionale arbeidsmarktbeleid.
<i>Perspectief eigen organisatie</i>	
Kwetsbaarheid huidige organisatie	De kwetsbaarheid van de huidige organisatie (schaal) wordt door de samenwerking binnen het Werkplein opgelost. De afbreukrisico's zijn niet meer aanwezig, specialistische kennis is (vanwege de schaal) beschikbaar

Perspectief/criterium	Samenwerkingsvorm: contractdienstverlening
Continuïteit organisatie	De continuïteit van de organisatie kan worden gegarandeerd (overgenomen) door de opdrachtnemer (gemeente Helmond)
Kwaliteit organisatie	Door de schaalvergroting zal de kwaliteit van de uitvoering kunnen worden vergroot en komen voor medewerkers meer mogelijkheden beschikbaar
<i>Bedrijfseconomisch perspectief</i>	
Mogelijke kostenvoordelen	De aangeboden contractprijs door de opdrachtnemer is lager dan de huidige structurele kosten, die voor het beleidsterrein Werk & Inkomen worden gemaakt. Daarnaast zullen integratie- en desintegratiekosten optreden, die op korte termijn incidentele kosten met zich meebrengen en het structurele voordeel de eerste jaren beperken.
Personele consequenties	In principe wordt het huidige personeel overgenomen en zijn afspraken gemaakt rond de wijze waarop.

6 De daadwerkelijke realisatie: nog veel te doen

Ervan uitgaande dat rond de samenwerking een positief besluit wordt genomen, dienen in het vervolgtraject nog vele activiteiten plaats te vinden die uiteindelijk leiden tot de daadwerkelijke operationele vormgeving van de samenwerking.

6.1 Operationele vormgeving: de belangrijkste aspecten

Voor een eerste inzicht zijn onderstaand de belangrijkste aspecten opgenomen, die in de operationele vormgeving moeten worden geregeld.

Strategie & beleid

- vergelijking van het huidige beleid rond de Wwb (toeslagen, re-integratie, maatregelen);
- bezien of, vanuit samenwerkingsperspectief, bijstellingen wenselijk en haalbaar zijn;
- verankering strategische en tactisch beleid binnen de betrokken gemeenten;
- opstellen inhoudelijk deel van de contracten;

Planning & control

- opstellen van het financiële deel van de contracten (prijsstelling, afrekenmethodiek, betalingen e.d.);
- regelen van mandaat voor betalingen door Helmond voor Laarbeek en Geldrop-Mierlo;
- maken van afspraken rond de verantwoording Wwb en de aanlevering van de daarvoor benodigde gegevens;

Primaire processen

- afstemmen van de primaire processen (de Helmondse processen zijn leidend, aangezien deze ook de basis zijn voor de systeeminrichting);
- training overgekomen medewerkers rond processen (en in verlengde het gebruik van ICT);

Structuur & besturing

- organisatorische vormgeving samenwerkingsverband (uitbreiding huidige organisatie en besturing daarvan);
- inregelen mandatering (overdracht naar Helmond);
- inregelen proces rond bezwaar- en beroepschriften (voorbereiding in Helmond, commissie-behandeling in betrokken gemeenten);

Producten & klanten

- concrete afspraken rond het aantal trajecten, de verwachte instroom, de verwachte uitstroom naar verschillende categorieën (participatie, sociale activering, arbeidstoeleiding, werk);
- in het verlengde hiervan zullen afspraken moeten worden gemaakt rond de inzet van het werkdeel en het inkomensdeel en de uitwisselbaarheid daarvan;
- overdracht van klantdossiers naar het Werkplein;
- informeren van klanten in Laarbeek en Geldrop-Mierlo;

Inzet ICT

- inregelen nieuwe licenties en uitvoeren conversies;

Personeel & management

- uitwerken nadere afspraken rond overname van personeel (werkwijze) en de condities, evenals afstemming met betrokken OR'en;

Cultuur & gedrag

- nadere afspraken rond de wijze waarop de gewenste dienstverlening aan klanten wordt aangeboden en training van de nieuwe medewerkers;
- ontwikkeling van één gewenste bedrijfscultuur binnen de uitvoeringsorganisatie (waarbij het goede van beide kanten kan worden meegenomen).

Kwaliteitszorg

- nadere afspraken rond de gewenste kwaliteit van de te leveren producten en diensten (op product- en dienstniveau te specificeren).

Voor de daadwerkelijke realisatie zal een projectplan worden opgesteld.

6.2 Ingangsdatum samenwerking nader te bepalen

Gegeven het huidige tijdstip en de activiteiten die voor de operationele vormgeving nog moeten worden verricht, zal voor de gemeente Laarbeek 1 januari 2009 nog haalbaar zijn. De gemeente Geldrop-Mierlo komt "medio" 2009.

7 Gevraagde besluiten

Tegen bovenstaande achtergrond wordt nu een besluit gevraagd van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo, zodat de samenwerking daadwerkelijk tot stand kan komen. Concreet worden de volgende besluiten gevraagd:

1. In te stemmen met de samenwerking tussen de gemeente Laarbeek en de gemeente Helmond en de gemeente Geldrop-Mierlo en de gemeente Helmond op basis van contractdienstverlening;
2. In te stemmen met de hoofdlijnen van dit contract:
 - a. de centrale locatie voor de uitvoering van de dienstverlening is het Werkplein Regio Helmond;
 - b. de dienstverlening heeft betrekking op de producten en diensten van het beleidsterrein Werk & Inkomen, zoals in paragraaf 3.3 opgenomen;
 - c. voor burgers met een laag inkomen blijft zowel in Laarbeek als in Geldrop-Mierlo een lokaal loket bestaan (bijzondere bijstand en minimabeleid);
 - d. de contractprijs op basis van de huidige situatie (gewenste dienstverlening en aantallen klanten per 1 juli 2008) voor de gemeente Laarbeek bedraagt € 485.904 en voor de gemeente Geldrop-Mierlo € 1.580.370;
 - e. de integratie- en desintegratiekosten komen voor rekening van de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo;
 - f. rond de overgang van de betrokken medewerkers zijn afspraken gemaakt, het sociale statuut is van toepassing;
3. De verdere uitwerking van onderdelen van dit contract en de praktische uitvoeringszaken op te dragen aan de stuurgroep en door middel van een projectplan te regelen. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn:
 - a. afspraken rond de inhoudelijke dienstverlening en te bereiken resultaten;
 - b. afspraken rond de afrekenmethodiek van het contract;
 - c. de inrichting van de samenwerkingsorganisatie;
 - d. het regelen van de huisvesting, ICT en andere ondersteunende aspecten;
 - e. het regelen van de overgang van de betrokken medewerkers;
 - f. opstellen van het samenwerkingscontract;
4. De ingangsdatum van het contract voor de gemeente Laarbeek te bepalen op 1 januari 2009 en voor de gemeente Geldrop-Mierlo medio 2009;
5. De ondernemingsraden van de drie gemeenten advies vragen¹⁰.

¹⁰ Het voorstel tot samenwerking is in de gemeente Laarbeek reeds met de OR besproken, op basis van een eerdere nota. Wat betreft het vervolgtraject is een advies van de OR aan de orde

Bijlage 1 De re-integratieladder

1^e trede: zorg- en hulpverlening	
Doelgroep	Personen die niet in staat zijn tot re-integratie door ernstige geestelijke en/of lichamelijke beperkingen.
Doel	Het verminderen van de geestelijke en of lichamelijke beperkingen om daarna een vervolgstap te kunnen zetten.
Instrumenten	Doorverwijzing naar hulpverleningsinstanties zoals verslavingszorg (Novadic), schuldhulpverlening (Saldo-Plus, Budgetwinkel), e.d.

2^e trede: sociale activering	
Doelgroep	Personen van wie verwacht wordt dat zij mogelijk op lange termijn aan het reguliere arbeidsproces kunnen deelnemen, maar daar nu nog niet aan toe zijn door psychische en of lichamelijke beperkingen.
Doel	• maatschappelijke participatie (als er geen vervolgtraject mogelijk is) • doorstroom naar arbeidsactivering
Instrumenten	• maatschappelijk nuttige activiteiten (bijvoorbeeld buurthuiswerk) • vrijwilligerswerk (Vrijwilligerscentrale) • vormen van permanente gesubsidieerde arbeid • activiteiten die de lichamelijke en/of geestelijke belemmeringen verminderen. (Stichting Maatschappelijke Opvang Helmond e.o.) • integrale trajecten (Re-integratie bedrijven)

3^e trede: arbeidsactivering	
Doelgroep	Personen die nog niet in staat zijn om reguliere arbeid te verrichten maar die nog wat extra vaardigheden nodig hebben om dat in de toekomst wel te kunnen.
Doel	Cliënten toerusten met de kwaliteiten die zij nodig hebben om door te stromen naar arbeidstoeleiding of naar een reguliere baan.
Instrumenten	• integrale re-integratietrajecten gericht op uitstroom (re-integratie bedrijven), inclusief scholing (ROC Ter AA/ Instituut van den Boom) • Helmond-Actief (Fontys/Werkconsult/ROC) • West Werk (Atlantgroep/Werkconsult/Agens) • duale re-integratietrajecten in geval van inburgering (RIB + ROC) • stages en proefplaatsingen om ervaring op te doen in het arbeidsproces en/of vakgerichte werkervaring op te doen • tijdelijke gesubsidieerde arbeid met uitstroom als einddoel (detachering /loonkostensubsidies).

4^e trede: arbeidstoeleiding	
Doelgroep	Personen die in deze trede zitten zijn eigenlijk wel in staat tot werken maar hebben nog wat vaardigheden nodig om op een effectieve manier een baan te zoeken en/of worden hierin belemmerd door de arbeidsmarktsituatie. Personen op deze trede zijn er het meest bij gebaat als zij ondersteuning krijgen bij het zoeken naar werk en gedurende deze tijd niet uit het arbeidsproces geraken.
Doel	Cliënten toerusten met de kwaliteiten die zij nodig hebben om door te stromen naar een reguliere baan.
Instrumenten	• scholing: hierbij gaat het vooral om cursussen die een cliënt kunnen helpen bij het zoeken naar werk. Voorbeelden: ○ sollicitatiecursussen; ○ netwerkcursussen; ○ oriëntatiecursussen, etc. • bemiddeling en jobhunting: waarbij het CWI of een RIB helpt bij het zoeken naar een reguliere baan voor de cliënt • work First en werken met behoud van uitkering. Als instrument om het arbeidsproces niet te ontwennen.

Bijlage 2 Huidige partners van het Werkplein Regio Helmond

Naast de afdeling Werk & Inkomen van de betrokken gemeenten en het CWI/UWV (werkbedrijf), zijn de onderstaande (huidige) partners actief op het Werkplein.

Taakveld	Partner
Re-integratiebureaus	Werkconsult <i>Is een expertisebedrijf gericht op het in beweging brengen van mensen richting een voor hen haalbaar perspectief; werk of anderszins. Dit kan zijn vanuit een uitkering maar ook vanuit een werkende situatie binnen het bedrijfsleven, denk hierbij aan individueel outplacement of aan reorganisaties.</i>
	Fontys Hogeschool <i>Project Helmond Actief.</i>
	USG Restart <i>Kernactiviteiten zijn outplacement, re-integratie en jobcoaching.</i>
	Atlant Groep <i>Begeleidt al jarenlang mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk. We zijn met name succesvol in het bemiddelen van mensen in fase 3 en 4 en arbeidsgehandicapten</i>
	AGENS <i>Biedt maatwerkoplossingen op het gebied van re-integratie, preventie, outplacement en coaching</i>
Sociale activering	Vrijwilligerscentrale (VWC) <i>Voor klanten voor wie betaald werk (nog) geen optie is vanwege een te grote afstand tot de arbeidsmarkt en een WWB uitkering van de gemeente/ WAO, WAZ of WA jong ontvangen.</i>
	Stichting Maatschappelijke Opvang Helmond e.o. (SMO) <i>biedt maatschappelijke opvang in Helmond en de Peelregio aan personen die een kwetsbare positie hebben in de samenleving</i>
Uitzendbureaus	Randstad
	Timing
	REA Transport & Logistiek <i>Houd zich bezig met het werven, selecteren, opleiden en uitzenden van vakkundige chauffeurs voor uiteenlopende opdrachtgevers in de vervoerssector.</i>
Opleidingsinstituten	ROC Ter AA
	Instituut van den Boom
Budgetbeheer	Saldo Plus <i>Richt zich voornamelijk op inkomens- en budgetbeheer aangevuld met bewindvoering met als doel om op termijn vroegtijdig te kunnen interveniëren en op die manier te voorkomen dat mensen in de financiële problemen komen.</i>
	Budgetwinkel
Overig	Van Stiphout Advocaten
	Jongerenloket <i>Is een project van de gemeente Helmond in het kader van de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Hierin werken samen Werk en Inkomen, Fontys Actief, CWI, Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC), UWV en ROC.</i>

Taakveld	Partner
	Argonaut Advies <i>Is gespecialiseerd in het diagnosticeren van functiebeperkingen bij mensen en de gevolgen daarvan voor het dagelijks leven, wonen en werken. Door onze diagnostiek kan aan gerichte en efficiënte oplossingen worden gewerkt, zoals realisatie van voorzieningen voor gehandicapten, woningaanpassingen, inkoop van re-integratietrajecten, verstrekken van vergunningen, verkrijgen van subsidie enzovoorts.</i>